

Fritidspedagogisk verksamhet I Educational Aspects of Leisure-Time Activities I

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: 11GF20

Version: 8.2

Fastställt av: Utskottet för utbildningar inom pedagogik och lärande 2018-12-03

Gäller från: VT 2019

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Utbildningsvetenskap: den fria tidens lärande (G1F), Utbildningsvetenskap: Idrott och fysisk bildning (G1F)

Utbildningsområde: Undervisning 60%, Verksamhetsförlagd utbildning 40%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav: Godkänt resultat om 7 hp från kursen Utbildningsvetenskaplig kärna I för förskollärare, grundlärare och ämneslärare samt godkänt resultat från tidigare terminers VFU inom ramen för Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem, 180 hp.

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Innehåll

Kursen belyser fritidshemmets historiska uppkomst och innehåll samt nu gällande uppdrag. I kursen problematiseras verksamhetens innehållsmässiga mångfald där yrkesidentitet och tydligt ledarskap är centrala begrepp. Vidare fokuseras och behandlas begreppet fritid i relation till olika perspektiv på lärande. Grundläggande matematikkunskaper samt praktisk-estetiska uttrycksformer utgör en del av kursens innehåll och dessa vävs samman i ett tematiskt arbete. Individens lärande, utveckling och behov tas upp i relation till de gruppkonstellationer som förekommer i fritidshemmet samt hur detta påverkar barns utveckling och meningsfull fritid. I kursen ingår 4 veckors verksamhetsförlagd utbildning, där studenten ges möjligheter att integrera teori och praktik genom tematiskt arbetssätt.

Vidare fokuserar kursen på ett hälsovetenskapligt perspektiv. Begreppet hälsa definieras, analyseras och diskuteras utifrån exempelvis sociala aspekter av hållbar utveckling. Vidare behandlar delkursen faktorer som utmärker ett hälsofrämjande och pedagogiskt ledarskap samt individens upplevelse av hälsa. Tonvikt läggs på utomhusverksamhet och grupprocesser. Kursens innehåll belyser och problematiserar rörelsens och kostens hälsoeffekter. Studenten arbetar vidare med matematikintroduktionen som påbörjades i delkurs 1. Utomhusundervisning i matematik kompletterar och vidgar arbetet med hur matematiklärande i fritidshemmet kan stimuleras.

En för samtliga grundlärarprogram gemensam matematikintroduktion genomförs. Här synliggörs den matematik och det matematiklärande som är relevant för verksamhet i fritidshemmet. Studenten erbjuds möjligheter att utveckla sin egen matematiska kompetens med hjälp av föreläsningar, workshops och digitala övningsuppgifter. Utomhusundervisning i matematik kompletterar och vidgar arbetet med hur matematiklärande i fritidshemmet kan stimuleras.

Mål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna, med avseende på,

1. Kunskap och förståelse

- 1.1 redogöra för fritidshemmets uppdrag utifrån gällande styrdokument och där till hörande systematiskt kvalitetsarbete
- 1.2 beskriva olika perspektiv på tid och fritid
- 1.3 redogöra för den yrkesroll som är förbunden med fritidspedagogik
- 1.4 beskriva och problematisera barns lek på fritidshem med stöd i olika lekteoretiska perspektiv och begrepp
- 1.5 redogöra för hälsobegreppets omfattning och innebörd och vad som utmärker ett hälsofrämjande arbetssätt och ledarskap
- 1.6 redogöra för lekens och rörelsens betydelse för barns utveckling med stöd i olika lekteoretiska perspektiv och begrepp
- 1.7 redogöra för effekter av rörelse och lek i såväl inne- som utemiljö samt för hur man kan skapa förutsättningar för barns lek

och fysiska aktivitet i skola och fritidshem

1.8 redogöra för kostens inverkan på individens hälsa och prestationsförmåga samt för hur hälsobegreppet kan diskuteras med utgångspunkt i sociala aspekter av hållbar utveckling

1.9 redogöra för hur situationer som stimulerar till matematiklärande kan arrangeras inom ramen för verksamhet i fritidshemmet

1.10 redogöra för matematikens grunder inom tal- och rumsuppfattning

2. Färdighet och förmåga

2.1 relatera fritidshemmets historiska framväxt som institution och organisation till andra viktiga samhällsförändringar

2.2 identifiera och ge exempel på individers och grupperns lärande, behov och utveckling som är relevant för fritidshemmets verksamhet

2.3 övergripande observera elevers lärande inom ramen för fritidshemmets verksamhet och kommunicera detta med VFU-läraren

2.4 i samråd med VFU-lärare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera ett temaarbete med ett för fritidshemmets verksamhet relevant innehåll med tydliga inslag av estetiska läroprocesser

2.5 i samråd med VFU-lärare formulera mål, planera, leda, genomföra, utvärdera och dokumentera rörelseaktiviteter med stöd i kurslitteratur och relevanta styrdokument

2.6 samverka med kollegor och etablera kontakt med vårdnadshavare

2.7 i mötet med elever och kollegor använda ett relevant yrkesspråk

2.8 planera, genomföra, analysera och redovisa observation av elev

2.9 visa förmåga att arrangera situationer inom ramen för fritidshemmet som stimulerar till matematiklärande.

2.10 visa förmåga att tillsammans med andra i arbetslag och individuellt planera, genomföra och utvärdera aktiviteter i såväl inne- som utemiljö för barn och unga

3. Värderingsförmåga och förhållningssätt

3.1 problematisera hur barn använder digitala verktyg och mötesplatser på sin fritid och hur digitala verktyg och mötesplatser kan användas som redskap i fritidshemmets verksamhet

3.2 förklara och kritiskt reflektera kring ledarskapets betydelse för barns lek och sociala samspel med hänsyn till grundläggande säkerhet för arbete med barn i inom- och utomhusmiljö

Undervisningsformer

Undervisningen i kursen består av

- föreläsningar
- workshops/laborationer inomhus och utomhus
- seminarier
- verksamhetsförlagd utbildning

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer

Kursen examineras genom följande examinationsmoment:

(IN12) Temaarbete

Individuell skriftlig inlämning

Lärandemål: 2.2, 2.3, 2.4, 2.7

Högskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN13) Observationsrapport

Individuell skriftlig inlämning

Lärandemål: 2.8

Högskolepoäng: 1,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(IN14) Systematiskt kvalitetsarbete

Individuell skriftlig inlämning

Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.2

Högskolepoäng: 4,0

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ06) Barn och media

Workshop

Lärandemål: 3.1

Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ07) VFU

Verksamhetsförlagd utbildning
Lärandemål: 2.3, 2.4, 2.5, 2.6, 2.7
Högskolepoäng: 6,0
Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

(NÄ08) Läger och utomhuspedagogik

Lärandemål: 2.10
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(NÄ09) Matematik

Praktisk examination
Lärandemål: 1.9, 1.10
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE11) Redovisning Temaarbete

Muntlig redovisning
Lärandemål: 2.2, 2.4, 2.7
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE12) VFU-uppgift

Lärandemål: 1.6, 1.7, 2.10
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE13) Matematisk utomhuspedagogik

Redovisning
Lärandemål: 2.9, 2.10
Högskolepoäng: 0,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(RE14) Utomhuspedagogik och äventyrsdag med barn

Lärandemål: 2.10
Högskolepoäng: 2,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE12) Yrkesrollen

Seminarium
Lärandemål: 1.2, 1.3, 2.1
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE13) Seminarium Systematiskt kvalitetsarbete

Lärandemål: 1.1, 1.3, 2.2
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE14) Litteraturseminarium 1

Lärandemål: 1.5, 3.2
Högskolepoäng: 1,5
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(SE15) Litteraturseminarium 2

Lärandemål: 1.4, 1.5, 1.6, 1.7
Högskolepoäng: 1,0
Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

(TE07) Kost och hälsa

Individuell skriftlig tentamen

Lärandemål: 1.8

Höskolepoäng: 2,5

Betygsskala: Underkänd, Godkänd eller Väl godkänd

Den sammanhängande VFU-perioden är en examination där 100% närvaro gäller. Bedömning av den verksamhetsförlagda utbildningen sker enligt ett systemiserat och validerat bedömningsformulär. Det maximala antalet examinationstillfällen för verksamhetsförlagd utbildning är två. Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning, eller motsvarande, om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att barns/elevs säkerhet, integritet eller föräldrars förtroende för verksamheten riskeras. När verksamhetsförlagd utbildning avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle är förbrukat. I sådana fall skall en individuell utvecklingsplan upprättas av examinator i samråd med studenten. Student som underkänts i den praktiska delen har möjlighet att genomgå ytterligare ett verksamhetsförlagt utbildningstillfälle på denna kurs såvida inte två examinationstillfällen redan förbrukats. Om student på eget initiativ avbryter verksamhetsförlagd utbildning, leder avbrottet till att studenten underkänns på kursen. Studenten erbjuds i sådant fall en ny praktikperiod i samband med nästa kurstillfälle såvida inte det maximala antalet examinationstillfällen redan uppnåtts. Betyg grundas på en samlad bedömning av studentens kunskaper, färdigheter och värderingsförmåga. Betyg bestäms av särskilt utsedd lärare (examinator) (Höskoleförordningen, 6 kap 18-19 §§). Väl godkänd, VG, på hel kurs kan student erhålla när student har VG på mer än 50% av de poäng som är VG-grundande.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2015). Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber (9 s)

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2015). Akademiskt skrivande. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber (12 s)

Andersson, Birgit (2013). *Nya fritidspedagoger - i spänningsfältet mellan tradition och nya styrformer*. Diss. Umeå: Umeå universitet, 2013 (193 s)

Bjørndahl, Cato R. P. (2018). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. Andra upplagan. Stockholm: Liber (186 s)

Broholmer, Marie, Karlsson, Per & Leijding, Tommy (2001). *Ät bäst kost!: idrott & hälsoutveckling*. Farsta: SISU idrottsböcker (urval, 119 s)

Brügge, Britta, Glantz, Matz & Sandell, Klas (2018). *Friluftslivets pedagogik: en miljö- och utomhuspedagogik för kunskap, känsla och livskvalitet*. Femte upplagan. Stockholm: Liber (urval, 116 s)

Czarniawska, Barbara (2015). Skuggning i fältarbete. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber (14 s)

Dahl, Marianne (2014). *Fritidspedagogers handlingsrepertoar: pedagogiskt arbete med barns olika relationer*. Diss. Växjö: Linnéuniversitetet, s. 54-159. Tillgänglig: lnu.diva-portal.org/smash/get/diva2:755038/FULLTEXT01.pdf (105 s)

Dahlkwist, Matts (2012). *Kommunikation*. 6. uppl. Stockholm: Liber (284 s)

Eneroth, Hanna & Björck, Lena (2015). *Bra livsmedelsval för barn 2-17 år baserat på nordiska näringsrekommendationer 2012*. Livsmedelsverkets rapportserie nr. 11/2015 (45 s)

Ericsson, Ingegerd (2005). *Rör dig - lär dig: motorik och inlärning*. Stockholm: SISU idrottsböcker (190 s)

Falkner, Carin & Ludvigsson, Ann (2016). *Fritidshem och fritidspedagogik: en tematisk forskningsöversikt*. Lund: Kommunförbundet Skåne (40 s)

Folkhälsomyndigheten. *Psykisk hälsa bland 11-, 13- och 15-åringar. Resultat från Skolbarns hälsovanor i Sverige 2017/18*

Gustafsson, Lars H. (2009). *Elevhälsa börjar i klassrummet*. Lund: Studentlitteratur AB (165 s)

Huitfeldt, Åke et. al. (1998). *Rörelse & Idrott*. Stockholm: Liber förlag (urval, 155 s)

Håkansson, Jan (2017). *Systematiskt kvalitetsarbete i förskola, skola och fritidshem: strategier och metoder*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur (176 s)

Jensen, Mikael (2011). *Lekteorier*. Lund: Studentlitteratur (250 s)

Karlsson Vestman, Ove & Andersson, Inger M. (2007). *Pedagogisk utvärdering som styrning: en historia från präster till PISA*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling. Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1847> (168 s)

Klerfelt, Anna & Haglund, Björn (red.) (2011). *Fritidspedagogik: Fritidshemmets teorier och praktiker*. Stockholm: Liber (242 s)

Lalander, Philip (2015). Observationer och etnografi. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber (10 s)

Lindekvist, Anna-Lena (2013). *Matematik i aktiviteter och vardagliga situationer*. Stockholm: Natur & kultur (80 s)

Lundegård, Iann, Wickman, Per-Olof & Wohlin, Ammi (2004). *Utomhusdidaktik*. Lund: Studentlitteratur (urval, 75 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet 2011: reviderad 2018. (2018). Femte upplagan. Stockholm: Skolverket (utdrag, ca 25 s)

Malmsten, Linnea & Hedlund, Stina (2013). *IKT på fritidshemmet: ett socialt och kulturellt fenomen*. Skolportens numrerade artikelserie för utvecklingsarbete i skolan, (2) (19 s)

McIntosh, Alistar (2008). *Förstå och använd tal: en handbok*. Göteborg: NCM Göteborgs universitet (239 s)

Molander, Kajsa (2012). *Att lära in matematik ute 2*. 1. uppl. Vimmerby: Outdoor Teaching (256 s)

Mårtensson, Fredrika, Lisberg Jensen, Ebba, Söderström, Margareta, Öhman, Johan (2011). *Den nyttiga utevistelsen*. Naturvårdsverket (133 s)

Pihlgren, Ann S. (red.) (2016). *Fritidshemmet och skolan - det gemensamma uppdraget*. Lund: Studentlitteratur (338 s)

Pihlgren, Ann S. (red.) (2017). *Fritidshemmet - fritidslärares uppdrag på fritidshemmet och i skolan*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur (331 s)

Pihlgren, Ann S. (red.) (2017). *Fritidshemmets didaktik*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur (utdrag, ca 100 s)

Raustorp, Anders (2004). *Att lära fysisk aktivitet. Bildning i rörelse, livsstil och hälsa*. Uppsala: Kunskapsföretaget AB (90 s)

Ravitch, Diane (2010). Stop the Madness: education's foremost historian on where NCLB went wrong, ending the testing regime, and why we need neighborhood schools. <http://www.nea.org/home/40339.htm> [2015-11-06] (2 s)

Rennstam, Jens & Wästerfors, David (2015). Att analysera kvalitativt material. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.) *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber (17 s)

Szczepanski, Anders, Malmer, Karin, Nelson, Nina, Dahlgren, Lars Owe (2006). Utomhuspedagogikens särart och möjligheter ur ett lärarperspektiv. En interventionsstudie bland lärare i grundskolan. *Didaktisk Tidsskrift*, Vol 16, No 4 Jönköping (16 s)

Skolverkets allmänna råd med kommentarer: Fritidshem. (2014). Stockholm: Skolverket (65 s)

Systematiskt kvalitetsarbete: för skolväsendet (2012). Stockholm: Skolverket (52 s)

Studentinflytande och utvärdering

Före kursstart inbjuds studenterna till kursinformationsmöte. Kursen utvärderas i enlighet med gällande riktlinjer för kursvärderingar vid Högskolan i Borås, där studenternas synpunkter ska inhämtas. Kursutvärderingsrapporten publiceras och återkopplas till deltagande och blivande studenter i enlighet med ovan nämnda riktlinjer och ligger till grund för framtida utveckling av kurser och utbildningsprogram. Kursansvarig lärare ansvarar för att utvärdering enligt ovan genomförs.

Övrigt

Kursen ingår i Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem, 180 hp.